

Morda edinstvena priložnost

Obisk predsednika izvršnega odbora Evropske gospodarske skupnosti, Angleža Roya Jenkinsa v Beogradu in njegovi razgovori z najvišjimi jugoslovanskimi predstavniki zgovorno potrjujejo, da sta tako Jugoslavija kot Evropska skupnost trdno odločeni čimprej podpisati novo pogodbo o gospodarskem sodelovanju, ki je bila pa-

Zdravstveno stanje jugoslovanskega predsednika Tita se je zadnje dni poslabšalo. Iz zdravniških sporočil je razbrati, da nastajajo kljub intenzivnemu zdravljenju nove, hude težave, zaradi česar je treba pričakovati najhujše. V sekretariatu za informacije v Ljubljani so tujim časnikarjem svetovali, naj stalno poslušajo radio. Če se bo običajni program prekinil, pomeni, da je treba vsak trenutek pričakovati uradno vest o predsednikovi smrti.

rafirana 25. t. m. v Bruslju. Ta pogodba se od blizu tiče tudi dežele Furlanije - Julijske krajine, saj izrecno omenja gospodarsko vsebino osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo in še zlasti italijansko-jugoslovansko industrijsko prosto cono, katere uresničitev predvidevajo omenjeni sporazumi.

Sklenitev nove pogodbe med EGS in Jugoslavijo je naletela na izredno pozitiven odmev tudi v evropskem parlamentu, iz česar izhaja, da so prejele moralno klopno tiste sile, ki so jim osimski sporazumi služili kot pretveza, da so v Trstu lahko pričeli dajati duška svojim protislovenskim in protijugoslovanskim čustvom in nagonom ter hoteli kovati svoj politični kapital. Evropska gospodarska skupnost in evropski parlament te dni jasno in nedvoumno potrjujejo, da sta Italija in Jugoslavija ne samo modro ravnali, ko sta leta 1975 sklenili sporazum v Osimu, temveč tudi nakazali, kakšni naj bodo nadaljnji odnosi med EGS in državami, kakršna je Jugoslavija.

S sklenitvijo nove gospodarske pogodbe med EGS in Jugoslavijo se prav gotovo odpirajo za deželo Furlanijo - Julijsko krajino nove možnosti. Prvi pogoj za njihovo uresničevanje pa je po našem predvsem po-

(Dalje na 7. strani)

Nov sporazum med EGS in Jugoslavijo

V Bruslju so parafirali novo pogodbo o gospodarskem sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo. Skupno poročilo pravi, da je glavni namen te pogodbe okrepiti in poglobiti odnose med Jugoslavijo, ki je neuvrščena in sredozemska država v razvoju, in Evropsko gospodarsko skupnostjo. Na tiskovni konferenci je Willy Haferkamp, ki v Evropski gospodarski skupnosti odgovarja za zunanje zadeve izjavil, kako je pogodba pomemben dokaz, da teži Evropska gospodarska skupnost po popuščanju napetosti v Evropi.

Jugoslovanski zastopnik Stojan Andov pa je poudaril, kako si njegova vlada prizadeva za razširitev in okrepitev sodelovanja s tujino, kar je po njegovem bistven pogoj za nadaljnji svobodni razvoj v Evropi in svetu. Minister Andov je omenil tudi sklepno listino s konference v Helsinkih in v tej zvezi naglasil, kako ta listina odraža neodvisnost in neuvrščenost Jugoslavije, ki sta značilnosti, ki ju jugoslovanska vlada hoče ohraniti.

Tako Haferkamp kot Andov sta opozorila, da je nujno zmanjšati jugoslovanski trgovinski primanjkljaj z Evropsko gospodarsko skupnostjo, ki je leta 1978 znašal nad tri tisoč milijonov dolarjev. Skupno poročilo poudarja, kako si bosta obe strani še dalje prizadevali za uresničitev in razvoj proste cone, ki jo predvidevajo osimski spo-

razumi med Italijo in Jugoslavijo. Poročilo pristavlja, da je ta cona posebnega pomena za razvoj trgovinskih odnosov med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo.

Vest, da sta Evropska gospodarska skupnost in Jugoslavija te dni parafirali novo pogodbo o gospodarskem sodelovanju, je naletela na ugoden odziv v evropskem parlamentu. Poslanec Filippi, ki v krščansko-demokratski skupini odgovarja za gospodarske odnose s tujino, je izjavil, kako sklenitev pogodbe dokazuje, da je Evropska gospodarska skupnost odločena nuditi največjo pomoč Jugoslaviji, ki trenutno preživlja razumljive in posebne težave. Sklenitev pogodbe bo imela za posledico, da bo Evropska gospodarska skupnost navezala tesnejše in ne samo gospodarske, a tudi politične stike z jugoslovanskimi narodi, ki so se vedno pogumno borili za svojo neodvisnost in samobitnost.

Podpredsednik liberalne skupine, poslanec Enzo Bettiza je dejal, da bo nova pogodba olajšala tesnejše stike z Jugoslavijo, ki je ena najvažnejših neuvrščenih držav. Jugoslavija, je zaključil Bettiza, pa bo lahko predstavljala most med devetimi državami Evropske gospodarske skupnosti in novo članico Grčijo. Končno je socialistična skupina izrazila zadovoljstvo, da so bila pogajanja v zadnjem obdobju naglo zaključena.

Dokončna ureditev odnosov med Egiptom in Izraelom

Izrael in Egipt sta še z zadnjo formalnostjo zapečatila vzpostavitev normalnih diplomatskih odnosov. Veleposlanika obeh držav sta namreč izročila poverilne listine. Najprej se je to zgodilo v Jeruzalemu, kjer je izraelski predsednik Navon sprejel egiptovskega veleposlanika Mortado. Nekoliko kasneje je bila podobna svečanost v Kairu, kjer je izraelski veleposlanik Ben Elissar izročil poverilne listine predsedniku Sadatu. V obeh prestolnicah je pri tem prišlo do priložnostnih nagovorov, katerih temeljna misel je bila posvečena mirnemu sodelovanju ob začetku novega poglavja odnosov med državama.

V Kairu je prišlo tudi do incidentov, ki so jih skušali zanetiti desničarski in levi-

čarski skrajneži. Skupina demonstrantov je zažgala dve izraelski zastavi, podobno pa so naredili tudi odvetniki, ki so na sedežu svoje zbornice potem razobesili zastavo palestinske osvobodilne organizacije. Levičarska progresistična stranka pa je sklenila ponesti vence na grob neznanega junaka in prejšnjega predsednika Naserja, a je policija tudi to dejanje preprečila.

V Izraelu oziroma na zasedenih ozemljih pa so Arabci odgovorili s splošno stavko, do incidentov pa ni prišlo. Nasprotniki normalizacije odnosov med Egiptom in Izraelom zatrjujejo, da je bila s tem še enkrat izdana stvar Palestinecev, ki se borijo za svojo popolno neodvisnost.

(Dalje na 7. strani)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 2. marca, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rujanu; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Srečni princ«. Pravljica (Oscar Wilde - Zdravko Ocvirk) Radijski oder; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnosti trenutke Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 3. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.45 Socialna problematika; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Po stopinjah staršev; 12.00 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Janko Kersnik: »Jara gospoda«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Ljubljanska Opera v Kulturnem domu v Trstu. Bedrich Smetana: Prodana nevesta; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 4. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Josip Tavčar: »Mrtvi kanarček«, tragična fantazija v dveh delih; 9.40 Glasba v razvedrilo; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Vam še ugajajo? 12.00 Kulturno pismo; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano! 15.00 Rezervirano za... 15.30 Postni govor; 16.00 Kulturna rubrika slovenskih časopisov v Italiji; 16.20 Veliki izvajalci lahke glasbe; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Ljubljanska Opera v Kulturnem domu v Trstu. Bedrich Smetana: Prodana nevesta; 18.00 Igre o našem pesništvu; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 5. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Posnetki iz studia in z javnih prireditelj; 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 12.00 »Pod Matjurjan«; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Odprimo knjigo pravljic«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Janko Kersnik: »Jara gospoda«; 15.00 Glasbeno popoldne; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Ljubljanska Opera v Kulturnem domu v Trstu. Bedrich Smetana: Prodana nevesta; 18.05 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 6. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Josip Tavčar: »Mrtvi kanarček«, tragična fantazija v dveh delih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.30 Jugoslovanski pevci; 12.00 Mikrofoni v razredu; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Tom na obisku«; 14.30 Na goriškem valu; 15.00 Mladi pisci; 15.15 Najnovejša izdaja plošč; 16.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika.

■ PETEK, 7. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.20 Domače popevke; 12.00 Ponovitev četrtkovnega Kulturnega prostora; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbeni panorami; Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Kje je napaka?«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Janko Kersnik: »Jara gospoda«; 15.00 Po končani univerzi; 15.30 Postni govor; 16.00 Mikrofoni v razredu; 16.30 S pesmijo po svetu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 8. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Luciano Codignola: »Dirka po Italiji«, radijska igra v 2. dejanjih; 9.45 Plesni orkester RTV Ljubljana; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 12.00 »Bom naredi st'zdice, čier so včas' b'le«, glasnik Kanalske doline; 12.30 Pesem poje o... 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 »Vse lepo, vaš Peter!«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Msgr. Lojze Šuštar novi ljubljanski nadškof

Msgr. dr. Lojze Šuštar je novi ljubljanski nadškof. Papež Janez Pavel II. je sprejel odstop dosedanjega nadškofa msgr. Pogáčnika, ki je star 78 let, in je na njegovo mesto imenoval msgr. Šuštarja. Novi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit se je rodil pred 60 leti v župniji Trebnje na Dolenjskem. Filozofske in teološke študije je začel v Ljubljani in jih nadaljeval na Gregorijanski univerzi v Rimu. Diplomiral je iz filozofije in dosegel doktorat iz teologije.

V mašnika je bil posvečen leta 1946. Iz zdravstvenih razlogov se je preselil v Švico, kjer je dolgo let zavzemal odgovorna mesta. Bil je med drugim rektor semenišča v Churu, tajnik sveta evropskih škofovskih konferenc, v švicarski škofovski konferenci pa je bil odgovoren za tisk. V Ljubljano se je vrnil leta 1977 in postal kanonik ljubljanskega stolnega kapitlja.

Novi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit je globok teolog z bogatimi med-

narodnimi izkušnjami. Dobro pozna tudi slovensko manjšinsko problematiko, saj je zanimivo, da je še v ponedeljek, 25. t.m., se pravi dan pred imenovanjem za nadškofa, predaval v Trstu, kamor ga je bilo povabilo Društvo slovenskih izobražencev. Tema njegovega predavanja je bila »osebna in socialna razsežnost odgovornosti«. Msgr. Šuštar je bil tudi med predavatelji na letošnjem teološkem tečaju v Gorici. Dan in kraj njegovega škofovskega posvečenja še nista znana.

—o—

PAPEŽEV POSTNI NAGOVOR

Papež Janez Pavel II. je med nedeljskim nagovorom na okoli 30.000 vernikov na Trgu Svete Petra razvil nekaj misli za postni čas. Poudaril je, da se morajo verniki z vso zvestobo srca obrniti na Kristusa, kar je še posebno potrebno v našem času, ko se zlo širi po svetu, kot še nikoli v preteklosti. Papež poziva verne ljudi, naj zaupa Bogu tudi v tem razdobju težkih preizkušenj.

VRHOVEC V INDIJI

Jugoslovanski zunanji minister Vrhovec je bil na tridnevem obisku v Indiji. Srečal se je s svojim indijskim kolegom, s katerim je razpravljal o trenutnem političnem položaju na jugu azijske celine ter zlasti o možnih pobudah, ki naj bi jih uresničile neuvrščene države, da se zaščitita neodvisnost in neuvrščenost Afganistana in da se hkrati odpravi kriza v mednarodnih odnosih. Oba zunanja ministra sta soglašala, da grozi velika nevarnost politiki popuščanja mednarodne napetosti, zaradi česar bi morale neuvrščene države nadaljevati z naporom, da se ponovno vzpostavi vzdušje razumevanja v mednarodnih odnosih. Na tiskovni konferenci je jugoslovanski zunanji

minister izjavil, kako Indija in Jugoslavija soglašata, da nobena država nima pravice posegati v notranje zadeve druge države. Uporaba sile ter vmešavanje v notranje zadeve ne moreta rešiti nobenega vprašanja, saj celo predstavljata nevarnost za mir na svetu.

—o—

VARŠAVSKI PAKT

Zahodnonemški list Welt am Sonntag piše, da razpolagajo Sovjetska zveza in ostale države članice Varšavskega pakta s 55.835 tanki. Do zdaj so izvedenci menili, da imajo države Varšavskega pakta 19.000 oklepnih vozil. Po pisanju omenjenega zahodnonemškega lista, se nad 10.000 tankov sil Varšavskega pakta nahaja v Vzhodni Nemčiji.

Moskovska »Pravda« svari in vabi

Moskovska Pravda je objavila daljši članek, ki poziva zahodno Evropo, naj skrbno prouči koristi nadaljnjih tesnejših gospodarskih odnosov z državami socialističnega tabora. Moskovski list v bistvu predlaga, naj zahodna Evropa zavrne sedanjo zunanjo politiko Združenih držav in naj posveča največjo skrb popuščanju v mednarodnih odnosih med Vzhodom in Zahodom. Pravda opozarja, da sta gospodarstvi za-

hodne Evrope in socialističnega tabora komplementarni, kar je po mnenju tega lista že omogočilo, da je prišlo do skupnih evropskih gospodarskih infrastruktur. V tej zvezi Pravda opozarja, da Sovjetska zveza dobavlja zahodni Evropi velike količine naravnega plina, nafte in drugih surovin. Naročila iz evropskih socialističnih držav pa zagotavljajo delo skoraj dvema milijonoma delavcev v zahodni Evropi.

Politični položaj v Grčiji

Največja opozicijska stranka v Grčiji, to je vsegrško socialistično gibanje, ki ga vodi Papandreu, zahteva, naj se razpišejo nove državnozborske volitve, češ da sedanja sredinska parlamentarna večina ne odraža več ljudske volje. Ob sklepu zasedanja strankinega centralnega komiteja je Papandreu naglasil, da bi predčasne državnozborske volitve vtisnile državi nov po-

litični pečat. Papandreu je pojasnil, da njegova stranka nikakor ne bo podpirala kandidature sedanjega ministrskega predsednika Karamanlisa za novega državnega poglavarja. Štiriletni mandat sedanjega predsednika republike Tsatsosa bo namreč potekel v letošnjem juliju. Papandreu je očital sedanji Karamanlisovi vladi, da povsem zanemarja ciprsko vprašanje.

Kambodža in Vietnam ter vietnamske gospodarske težave

Zastopniki neuvrščenih držav pri Združenih narodih, med njimi Jugoslavije, so te dni v New Yorku razpravljali o mednarodni deklaraciji proti oboroženim intervencijam v notranje zadeve drugih držav.

Trenutno gre zlasti za oboroženi intervenciji Sovjetske zveze v Afganistanu ter Vietnamu v Kambodži. Glede tega je prišlo do spora med neuvrščenimi državami na konferenci v Havani. Večina z jugoslovanskim odposlanstvom na čelu — katero je vodil sam predsednik Tito — se je izrekla proti oboroženim intervencijam, medtem ko je Kuba z govorom Fidela Castra ostala v manjšini.

Po vdoru v Afganistan so se povečale gospodarske težave Sovjetske zveze zaradi kmetijskih in finančnih sankcij Zahoda. Nekaj podobnega je z Vietnamom. V Hano-

ju so 7. februarja, 11 let po smrti Hošiminh-a objavili bistvene spremembe v oblastvenem vrhu. Narodni heroj general Džap je zapustil obrambno ministrstvo, Trinh zunanje ministrstvo ter Nghi ministrstvo za planiranje. Če k temu dodamo bližnjo uvedbo nove ustave ter peti partijski kongres, se utegne leto 1980 spremeniti v zgodovinsko leto za Vietnam.

Kljub temu razni komentatorji trdijo, da gre pri spremembah v vietnamskem vrhu bolj za zamenjavo generacij kot pa ideologij. Džap se utegne še pojaviti na kaki častni tribuni, a predstavniki nove generacije — upoštevajoč višjo strokovno izobrazbo — naj bi rešili vedno večje gospodarske in socialne težave.

Industrijska proizvodnja le počasi narašča in kmetijstvo je — kot v drugih socialističnih državah — v zastoju. Žitni primanjkljaj letno znaša okrog 2 milijona in pol ton. Primanjkuje tudi mesa in se širi črna borza. Brezposelnost je visoka. Kolektivizacija je naletela na težave zlasti v rodovitnem ustju Mekonga. Ekstenzivno kmetijstvo pa tudi drugod ne uspeva zaradi pomanjkanja opreme.

Vojna s Kitajsko je končno prinesla opustošenja, katerih v doglednem času ni mogoče popraviti, a okupacija Kambodže pomeni visoke človeške in gmotne žrtve, katerih v Hanoju menda niso predvidevali.

Oblastvene zamenjave v začetku februarja — dodajajo komentatorji — so že drugi poskus za ozdravljenje gospodarske

krize. Lanskega septembra so vietnamski komunisti uvedli prve svobodnjaške ukrepe v gospodarstvu: obnovili so zasebno lastnino za družinske kmetije in v obrtništvu, odpravili so nadzorstvo nad notranjo trgovino in povečali so avtonomijo za izvozno industrijo.

Pred leti bi temu rekli revizionizem.

—o—

JUŽNOTIROLSKI ANTINACIST

V bocenskem pokrajinskem svetu so se te dni v polemичnem tonu spomnili nekdanjega predsednika južnotirolske katoliške akcije Josepha Mair-ja, ki je umrl od lakote, ko so ga nacisti l. 1943 gnali v Dachau, ker ni maral priseči Hitlerju kot prisilno mobiliziran esesovec. Joseph Mair je zelo poznan v Avstriji, dočim se na Južnem Tirolskem o njem le malo govori. Zaradi tega so komunisti v pokrajinskem svetu vložili resolucijo, ki obvezuje pokrajinsko upravo, naj poskrbi za večjo popularnost omenjene žrtve nacizma. Takoj za tem je večinska stranka Sudtiroler Volkspartei vložila resolucijo, ki vsebuje podobno misel in hkrati obsoja diktature vseh barv. Omenjena stranka obtožuje komuniste, da skušajo Josepha Maira izrabiti za svojo propagando ter dodaja, da od njih ne sprejema lekcij o demokraciji, saj tudi v komunističnih državah gazijo verske ideale, ki so bili sveti omenjeni žrtvi nacizma.

PAPEŽ BO OBISKAL SIENO

Papež Janez Pavel II. bo 27. aprila obiskal Sieno. Vest prihaja iz nadškofije v mestu Svete Katerine, zavetnice Italije. Letos poteka namreč 600 let od smrti omenjene svetnice in od rojstva svetega Bernardina.

Sihanuk v Washingtonu

Kamboški princ Narodom Sihanuk, ki se trenutno mudi v Washingtonu, kjer je gost ameriškega zunanjega ministra Vanca, je izjavil, da je njegov načrt za rešitev kamboške krize sicer naletel po svetu na simpatije a da ga do zdaj ni nihče konkretno podprl.

Princ Sihanuk je dejal, da kamboško ljudstvo ne želi niti sedanjega režima Hengga Samrina, ki ga podpirajo Sovjeti, niti režima odstavljenega predsednika Polpota, ki ga podpirajo Kitajci. Bivši kamboški državni poglavar je izjavil, da bi osebno želel ponovno priti na oblast v Kambodži, vendar da za uresničitev te želje do zdaj ni sredstev.

Pristavil je, da mu ameriška vlada ni pripravljena nuditi vojaške pomoči, Kitajci pa bi želeli, da bi postal državni poglavar v okviru obnovljenega Polpotovega režima, česar sam iz moralnih razlogov ne more sprejeti. Ameriško zunanje ministrstvo je omenilo prisotnost princa Sihanuka v Washingtonu, a je poudarilo, da Združene države nikakor nočejo vsiliti takšnega ali drugačnega režima kamboškemu ljudstvu, temveč si le prizadevajo, da bi Kambodža zares postala neodvisna in živela v miru s svojimi sosedi.

Zaključile so se 13. olimpijske igre

Z zaključno slovesnostjo, na kateri je spregovoril predsednik mednarodnega ministrskega odbora Lord Killanin, se je zaključila v Lake Placidu 13. zimska olimpijada. Lord Killanin je izjavil, da so bile tokratne zimske olimpijske igre nadaljnji dokaz svetu, da je športna mladina simbol miru. Vso svetovno mladino je povabil na ponovno snidenje čez štiri leta na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu.

Po Killaninovem govoru so dvignili grško, ameriško in jugoslovansko zastavo v

znak nadaljevanja olimpijskega gibanja. Ob zvoku treh državnih himen in ob izgovoru olimpijskega ognja so sneli veliko olimpijsko zastavo in 38 zastav držav, ki so se udeležile olimpijskih iger.

Na letošnjih zimskih igrah si je 19 držav zagotovilo odličja, od teh pa 11 zlate kolajne. Največjo bero zlatih, 10 odličij, si je zagotovila Sovjetska zveza, devet Nemška demokratična republika, šest pa Združene države Amerike. Sovjetska zveza je prejela skupno 22 odličij, Nemška demokratična republika 23, 12 pa Združene države Amerike. Italija si je zagotovila dve srebrni kolajni v sankanju. V ostalem pa italijanski atleti niso zadostili pričakovanjem. Jugoslavija ni prejela nobenega odličja, dosegla pa je najboljše jugoslovanske uvrstitve vseh časov v veleslalomu za moške in ženske. Naj omenimo še dobro uvrstitev Italijanke Driano in Jugoslovanke Dubravčičeve v umetnostnem drsanju. Prodoren je bil uspeh hitrostnega drsalca Američana Hajdena, katerega stara mama še govori slovensko, ki si je zagotovil pet zlatih kolajn. Prava junakinja iger se je pokazala Hanny Wenzel, ki si je zagotovila dve zlati kolajni in eno srebrno.

Športniki in izvedenci so ugodno ocenili športno-tehnično plat organizacije, hudo razočarani pa so bili nad prevozi in gostinstvom.

Kako je umrl Stalinov sin

Londonski Sunday Times je objavil podrobnosti o smrti Stalinovega sina Jakova Džugašvilija. Tega so Nemci zajeli leta 1941 med obleganjem Smolenska in ga odvedli v uničevalno taborišče Sachsenhausen. Tam je užival vsaj relativne ugodnosti, ker so nacisti računali, da bi ga kdaj lahko uporabili za zamenjavo ali izsiljevanje. Zaprt je bil v posebni baraki skupno s štirimi britanskimi ujetniki. Enega od teh, Thomasa Cushinga, so zdaj izsledili časnikarji Sunday Timesa in od njega zvedeli za dozdej neznanne podrobnosti.

Stalinov sin je bil živčno in psihično uničen, ker ga je mučil občutek, da se je dal

živ ujeti sovražniku. Umrl pa je — pravi Cushing — 14. aprila 1943, in to zaradi banalnega incidenta. Živčno uničeni Jakov se je na skupni latrini silovito sporekel s svojimi britanskimi sojetniki, potem pa se je v pravem samomorilskem raptusu pognal proti žičnim oviram z visoko napetostjo. Tam ga je potem pokončal neki nacistični stražnik.

Britanske oblasti — pravi londonski list — so že leta 1945 vedele za te podrobnosti, a jih niso nikoli javile Stalinu, ki je umrl aprila 1953. Sovjetski diktator je bil obljubljen milijon rubljev onemu, ki bi mu povedal kaj o usodi njegovega izginulega sina.

Gostovanje »Fantov izpod Grmade« v Rimu

Slovenska skupnost v Rimu, ki se zbira v društvu »Slomšek«, in slovenski papeški zavod Slovenik prirejata že nekaj let vsakoletno srečanje Slovencev, ki živijo v Rimu. Nekakšna navada tega srečanja je, da gostujejo takrat v Rimu razne slovenske zamejske skupine, ki prinašajo v Rim, kot je poudaril odbornik društva, sveži zrak in zagon rodne zemlje.

Tako smo bili tokrat povabljeni v Rim »Fantje izpod Grmade«, ki smo se vabilu

Dekliški zbor Devin in zbor Fantje izpod Grmade prirejata v nedeljo, 2. marca 1980 ob 17.00 uri v Mavhinjah
PREŠERNOVO PROSLAVO
VABLJENI!

slovenskih Rimljanov z veseljem odzvali. To ne samo zato, ker je že samo vabilo za nastop v Rimu pomenilo doživetje, ampak tudi zato, ker se zbor zaveda pomena, ki ga ima tako srečanje za Slovence, ki živijo v tujini, saj je že dvakrat pel našim emigrantom; enkrat v Švici, drugič pa v Stuttgartu v Nemčiji. Naši fantje so se zato z velikim veseljem in vnemo začeli pripravljati za to rimsko gostovanje in v mesecu dni pripravili koncert šestnajstih pesmi. Od teh sta bili dve furlanski, da bi lahko tudi italijanski poslušalci slišali nekaj, kar jim je bolj znano.

Naj na kratko opišem naše bivanje v Rimu. Še preden pa začnem s tem, naj povem, da nas je na to pot pospremil dr. Kazimir Humar, ki je bil tudi nekakšen posrednik med nami in Rimom.

Torej, ko smo v soboto zjutraj prišli v Rim, smo se z novo podzemsko železnico, o kateri se moram pozitivno izraziti, napotili proti Sloveniku. V tem prijaznem slovenskem zavodu smo se najprej namestili in se nekoliko oddahnili, popoldne pa smo si pod vodstvom prijazne gospe Česnik ogledali nekatere rimske zanimivosti: spo-

menike, rimske izkapanine in cerkve. Tudi nedeljsko jutro je bilo posvečeno ogledu mesta in bazilike Sv. Pavla izven obzidja ter Sv. Petra. Opoldne pa smo se ustavili na trgu pred Sv. Petrom, kjer smo pozorno poslušali papeževe besede in njegov blagoslov. Popoldne smo šli v ulico Botteghe Oscure, na št. 42, kjer je bil koncert. Tu smo imeli najprej nekaj vaj. Ob 16.30 smo s petjem sodelovali pri sv. maši, ki so jo darovali msgr. Humar, msgr. Jezernik in drugi slovenski mašniki, ki živijo v Rimu. Ob 17.30 pa smo v manjši, a akustično dobri dvorani imeli koncert. Dvorana je bila popolnoma zasedena in naj povemo, da je bilo med poslušalci tudi nekaj oseb italijanske narodnosti, med njimi tudi dva profesorja Gregorijanske univerze.

Koncert, to smemo reči, je dobro uspel. Opazili smo, da je publika posebno toplo in navdušeno sprejela starejše, znane pesmi, kot so: Zdravica, Pod oknom, Oj, Doberdob, Mojcej, Na trgu, pravo navdušje je, recimo, sprožila Vodopivčeva Žabe, tako da smo jo na željo prisotnih še enkrat zapeli. Tudi novejšim, manj poznanim pesmim, se je publika dobro, rekel bi, s srcem odzvala. Vsaj tako smo čutili pevci na odru in to se mi zdi, da je pri petju najprijetneje.

Po nastopu smo se pevci, odborniki društva »A. M. Slomšek«, rektor Slovenika, prijazni gospod Jezernik in slovenski študentje, ki živijo v tem zavodu, spet dobili. To v jedilnici gostoljubnega Slovenika, kjer smo imeli skupno večerjo, ki se je ob petju

in prijateljskem pogovoru razvila v prijetno srečanje in zблиžanje med nami in Slovenci, ki živijo v Rimu.

V nekem smislu je bilo prav to najlepše doživetje tega našega tridnevnega bivanja v Rimu. Spoznali smo nekoliko življenja teh naših rojakov. Videli smo njihovo zadovoljstvo, ko smo se z njimi pogovarjali o najrazličnejših stvareh.

Zato smo v ponedeljek, ko smo se vračali na naše domove pod Grmade, z zadovoljstvom ugotavljali, da se bomo Rima, Slovenika in še posebno naših rojakov, ki živijo v tem mestu, še dolgo spominjali.

Marko Tavčar

—o—

KULTURNO ZDRUŽENJE MOST
in

SLORI - Slovenski Raziskovalni Inštitut
priredita

dne 6. marca 1980 ob 18.30 v mali dvorani Krožka za kulturo in umetnost - Trst, ul. del Teatro 2, predavanje:

**Migracijski tokovi med obema bregovima
Jadrana v zgornjem srednjem veku in v
modernejši dobi.**

Predaval bo: SERGIO ANSELMINI, profesor ekonomske zgodovine na univerzi v Urbinu. Predavanje bo pod okriljem Krožka za kulturo in umetnost.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKEGA IZOBRAŽENECV
v Trstu

prireja v ponedeljek, 3. marca,

RAZGOVOR Z BORISOM PAHORJEM
ob robu dražljive vsebine nove številke Zaliva. Večer bo v društvenih prostorih v ulici Donkzetti 3, z začetkom ob 20.15.

Izid šolskih volitev na Tržaškem in Goriškem

Šolski skrbništvi v Trstu in Gorici sta posredovali izide zadnjih volitev na višjih srednjih šolah za zavodne in razredne svete. Na Tržaškem je bilo skupno sedem tisoč 540 volilnih upravičencev, volitev pa se je udeležilo tri tisoč 187 upravičencev, se pravi 52,26%. Na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu so volilni izidi naslednji: na liceju France Prešeren se je volitev udeležilo 17,2 odstotka upravičencev, na učiteljski Anton Martin Slomšek 95 odstot-

kov, na Trgovskem zavodu Žiga Zois 57,20 odstotka in na strokovni šoli pa 78%.

V goriški pokrajini je bilo 6 tisoč 46 upravičencev. Volitev v zavodne svete se je udeležilo 16,10 odstotka, volitev v razredne svete pa 20,19 odstotka. Funkcionar goriškega šolskega skrbništva je povedal, da se na slovenskih višjih srednjih šolah v Gorici noben dijak ni udeležil volitev.

—o—

SLOVENSKI KLUB v Trstu
Ulica sv. Frančiška št. 20/II

v torek, 4. marca, ob 20.30

LUTKE: OB LUTKAH Z LUTKAMI

Lutkovno gledališče iz Ljubljane gostuje s predstavo PRAVLJICARJEVE PRAVLJICE.

avtor: Jirži Strěda
režija: Karel Makoni (češki gost)
igralci: Breda Hrovatin, Bojan Urošević
glasba: Edi Majaron
tehnik: Vili Mokorel
likovna rešitev: Alojz Tomanek (češki gost)

Na pogovoru o lutkarstvu in marionetah na Slovenskem ter o novih načrtih glede predstav za odrasle bosta poleg izvajalcev večera sodelovala še dramaturg Lutkovnega gledališča Matjaž Loboda in umetniški vodja Edi Majaron.

Kongres SSK na Tržaškem

V soboto, 1., in v nedeljo 2. marca bo v Trstu kongres Slovenske skupnosti za Tržaško. Udeležilo se ga bo 59 delegatov, ki so bili izvoljeni na kongresih posameznih strankinih sekcij. Za Slovensko skupnost na Tržaškem je to novost, saj so se dosedanjih kongresov ali občnih zborov udeleževali člani na splošno, ker slovenska stranka ni imela izoblikovane organizacijske strukture. Tudi letošnjega kongresa se sicer lahko udeležijo vsi člani, a glasovalno pravico imajo le delegati.

Glavno poročilo bo v soboto prebral tajnik prof. Zorko Harej. Sledila bodo poročila članov pokrajinskega sveta, nato pa bo razprava, ki se bo predvidoma zaključila v nedeljo popoldne.

Kot smo slišali, so bile predložene tri kandidatne liste, iz česar bi izhajalo, da bi morala razprava na kongresu potekati predvsem na osnovi programov,

Kongres Slovenske skupnosti na Tržaškem ni važen samo zato, ker bo na njem prišlo do izraza delo, ki je bilo opravljeno za organizacijsko izpolnitev stranke, temveč predvsem zato, ker se naglo bližajo upravne volitve (tržaška pokrajina in vse občine, razen tržaške), ki predstavljajo za vsako politično stranko — in za Slovensko skupnost še posebej — težko preizkušnjo. Poleg tega je položaj v tržaški občinski upravi zelo kočljiv in ni izključeno, da bo tudi tu prišlo do predčasni upravnih volitev.

Se bo ohranila enotnost goriške pokrajine?

Vprašanje enotnosti goriške pokrajine je v teh dneh živo v ospredju političnih opazovalcev. Dežela bo namreč v kratkem ustanovila vmesne upravne enote med deželo in občinami in sicer tako da bodo odpravili pokrajine. Jasno je, da ta problem ne zanima političnih in ekonomskih sil samo v smislu neke drugačne upravne razdelitve, ampak tudi in v prvi vrsti bodoči ekonomski, socialni, politični in bi rekli tudi etnični značaj goriške pokrajine. Kajti ni od včeraj novica, da si določeni tržaški krogi že predstavljajo, kako si bodo z Videmčani razdelili goriško pokrajino; v bistvu gre za to, da bi si Trst zagotovil »oblast« nad določenim goriškim ali bolj tržaškim predelom in tako še zmanjšal pomen in ohromil enotnost goriške pokrajine.

O teh problemih so razpravljali na sestanku upraviteljev preteklo soboto v pokrajinski palači v Gorici, kjer so razni strokovnjaki in univerzitetni profesorji ter politični predstavniki osvetlili pravne, zgodovinske in ekonomske aspekte novih bodočih vmesnih enot, t. im. komprezorijskih. O enotnosti in povezanosti goriške pokrajine je govor tudi na raznih sestankih, okroglih mizah, ki jih v teh dneh organizira v Krminu, Trziču in Gorici goriška revija »Iniziativa Isontina« skupno s študijskim centrom »sen. A. Rizzatti«. Če so se politični in kulturni krogi v teh dneh zganili in začeli preučevati vprašanja v zvezi z morebitno »cepitvijo« pokrajine, pomeni, da je stvar le resna, čeprav smo v Gorici precej navajeni na pasivno sprejemanje tudi važnih odločitev; če se stvari sedaj premikajo, zgleda, da nam voda sila v grlo.

Da se o tem razpravlja, se nam zdi povsem naravno, najprej pa je treba reči, da je v teh primerih javna — in če je potrebno — tudi žgoča razprava nekaj nujnega. Nočemo biti pesimisti ali naivni, še najmanj pa kampa-nilisti, kot temu pravimo. Potrebno je, da se enotnost naše pokrajine ohrani in to moramo povedati zelo jasno. Mogoče vsi niso prepričani, da je enotnost izredno močna, morda tudi ni, saj včasih opažamo določene premike in samostojna nagnjenja ali preveliko zaprtost

goriškega glavnega mesta. A to so stvari, ki jih z dobro politično voljo in konkretnim načrtovanjem lahko uresničimo. Ne moremo pa že vnaprej sprejemati določenih stremeljenj, ki so usmerjena predvsem v razbitje pokrajine z jasnim namenom, da si nekateri razdelijo »imovino« po nekem skrajno nepoštenem načrtu. Kaj pomeni, na primer to, da si Trst hoče pridobiti Trzič ali pa to, da bo desni breg Soče enota zase, desni pa ravno tako ali da bo furlanski del goriške pokrajine šel nekam na zahod? To je nesprejemljivo, saj ima vendar goriška pokrajina neko zgodovinsko tradicijo, saj tu se prepletajo in so se vedno prepletali slovenski, italijanski in furlanski ljudje, saj je to stičišče več kultur, tradicij, jezikov, običajev. Ali bomo dovolili, da bodo s temi dobrinami kar enostavno pometli, zato da si določeni »politiki« razdelijo vplivna področja? Verjetno ne.

In ne nazadnje moramo pomisliti tudi na to, da je goriška pokrajina in v prvi vrsti goriška občina vzpostavila s Slovenijo in Novo Gorico še posebej neko trdno vez prijateljstva in sodelovanja že pred številnimi leti, ko se nekaterim še sanjalo ni, da živimo ramo ob ramo s slovensko republiko in da se moramo nujno opredeliti za medsebojno politiko; v tem času je ta politika obrodila sadove in se je v zadnjih letih tako utrdila, da ne moremo delati korakov nazaj, najmanj pa dovoliti, da bi kdo skvaril to politično, kulturno, gospodarsko in človeško tradicijo. Je že res, da Gorica lahko vsekakor nadaljuje po tej poti, a če se bodo pojavili elementi motnje in zastrupitve tega ozračja, to ne bo koristilo nikomur. In če

pravilno razumemo nekatere težnje, potem se nam zdi, da je eden izmed namenov razkosanja goriške pokrajine tudi ta. Obenem je tudi res, da ni samo sodelovanje s Slovenijo tisti element, ki združuje in da so potrebni še marsikateri posegi, da se ohrani ta enotnost, na primer večja povezanost centra s periferijo, večja okrepitev med krajevnimi upravami, večje gospodarsko sodelovanje, večja kulturna in etnična povezava, ob upoštevanju vseh vrednot, ki jih razne skupnosti predstavljajo.

Mogoče je res, da se je do danes premalo mislilo na vse to, a kot pravi pregovor, v slogi je moč. Končno se ta morebitni razkol tiče tudi nas Slovencev, ki bi na ta način bili še bolj razkropljeni in razdeljeni na razne enote, ki bi tudi v političnem pogledu malo pomenile. In če to razširimo, potem postane jasno, da se s podobno razdelitvijo moramo soočiti tudi v deželnem merilu, kjer smo že itak precej šibki in ločeni. Če začnemo drobiti določene upravne enote na manjše in bolj številne drobce, potem ni mogoče več govoriti o deželni enotnosti in o naših zahtevah, ki naj bi bile skupne vsem Slovincem v zamejstvu. Dejstvo je, da nameravani posegi političnih krogov, za katerimi so po vsej verjetnosti razni meloni, skušajo goriško pokrajino razkosati po točno določenem načrtu, ker so skoraj gotovi, da Gorica ne reagira. Bo tudi sedaj tako? Na žalost, je treba ugotoviti, da ima vodilna stranka na Goriškem, to se pravi Krščanska demokracija, premalo moči v deželnem merilu; to smo lahko ugotovili in še vedno ugotavljamo ob raznih gospodarskih in političnih krizah, a tudi ostale stranke si morajo tu prevzeti svoje odgovornosti, zelo jasno in brez vseh predvolilnih mahinacij. Te nam v tem trenutku prav malo pomagajo. Vsekakor bo zanimivo preveriti, kateri bodo zaključki sestankov in razprav, ki so trenutno v teku.

Odprt nov mejni prehod v Gorici

Preteklo soboto so v Gorici na ul. sv. Gabrijela - Erjavčevi cesti odprli nov mejni prehod, ki je namenjen samo pešcem - kolesarjem in motociklistom; v teku so pogovori med obmejnimi oblastmi, da bi med obema mestoma vzpostavili tudi avtobusno zvezo. Sobotna otvoritev je bila slovesna, a obenem tako domača in zato toliko bolj prisrčna, saj je pomenila zares pravo zblizanje in direktno povezavo med obmejnimi prebivalstvom; na obeh straneh meje se je namreč zbralo veliko število občanov, ki so prisostvovali uradnemu odprtju te naravne prometne žile med Gorico in Novo Gorico. Številni in ugledni pa so bili tudi predstavniki oblasti, državnih in deželnih, pa tudi krajevnih uprav, poleg teh pa še predstavniki vojaških, gospodarskih in kulturnih sredin. Najprej je prisotne pozdravil goriški župan Pasquale De Simone, za njim pa še predsednik Skupščine občine Nova Gorica Jože Šušmelj; sledil je prerez traku, nakar je povzel besedo podpredsednik IS Slovenije Dušan Šinigoj, zadnji govornik je bil podtajnik zunanjege ministristva posl. Giorgio Santuz. Iz besed štirih predstavnikov je jasno izhajalo, da Gorica postaja čedalje bolj pomembno mesto v odnosih med obema državama, kajti na tej meji prihaja do izraza skupna volja delovati za mirno bodočnost, za prijateljsko sodelovanje in za vsestransko poživitev vseh tistih skupnih točk, ki so važne za utrjevanje razumevanja in dobrega sosedstva. Go-

rica je majhno mesto, za marsikoga tudi nepomembno, a v tem oziru je dalo vzgled marsikateremu drugemu središču, v naši deželi in v Italiji in tudi v Evropi. To pa je mogoče, ker je tudi Nova Gorica izbrala to pot, saj se tudi na drugi strani meje vedno poudarja potreba po medsebojnem sodelovanju in novogoriški upravitelji so v tem oziru opravili veliko nalogo perspektivne politike; v ta okvir sodi tudi odprtje tega majhnega prehoda, ki bo v maloobmejnem prometu imel sicer nevelik odziv; a njegov pomen bo neprimerno večji v psihološkem in zgodovinskem pogledu; v medsebojnih odnosih so ti mali dogodki velikokrat življenjskega pomena, še posebej v času, ko se v svetovni politiki pojavljajo primeri nezaupanja in nerazumevanja ter vedno večje napetosti. Te misli so v glavnem podčrtali govorniki na sobotni svečanosti, ki je bila sicer skromnejša, a kot rečeno nadvse pomembna in domača. Pomembna za obe mesti in za njuno prebivalstvo, to pa se pravi tudi za nas Slovence, ki v teh odnosih moramo odigrati posebno vlogo. S tem prehodom se je zaključil samo eden izmed številnih dogodkov medsebojnega sodelovanja; Gorico in Novo Gorico čakajo v prihodnosti še večje obveznosti, med katerimi je prav gotovo na prvem mestu dograditev in odprtje novega mejnega prehoda v Standrežu-Vrtojbi. Po vseh predvidevanjih bi morali ta objekt zaključiti in otvoriti v drugi polovici letošnjega leta.

DOVRŠENO IZVAJANJE »BAROČNEGA TRIA«

V Attemsovi palači je bil preteklo soboto koncert, ki ga je priredilo goriško prosvetno društvo »M. Filej« in na katerem je nastopil Baročni trio iz Ljubljane. Občinstvo, ki ni bilo sicer številno, je s pazljivostjo sledilo dovršenemu, prefinjenemu in uglajenemu podajanju ljubljanskih mojstrov. Baročni trio, ki ga sestavljajo Klemen Ramovš (kljunasta flavta), Alojzij Mordej (viola da gamba) in Maks Strmčnik (čembalo), je izvajal dela izključno baročnih skladateljev. Z nenavadno zlitostjo in sijajno plemenitostjo, so podali skladbe Frescobaldija, Posa, Loilletta, Händla, Hottetera in Telemanna; še zlasti trio v F-duru Georga Philippa Telemanna je bil podan z vrhunsko občutljivostjo. Ljubljanski solisti so izvajali na inštrumentih, ki so kopije originalnih glasbil iz baročne dobe. Na koncertu je bilo precej mladine, tudi italijanske narodnosti, kar je znak, da se tudi mladi odločajo za vrednotenje glasbenih izročil.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Pahorjeva informacija za tujo javnost

Revija »Europa ethnica«, ki izhaja na Dunaju in se ukvarja, kot že njen naslov pove, z narodnostnimi problemi zlasti v zvezi z narodnostmi brez lastne države, je objavila v svoji zadnji, 4. številki za 1979 članek Borisa Pahorja o predstavitvi nove izdaje italijansko-slovenskega besednjaka patra servita Gregorja Alasia da Sommaripa v devinskem gradu 23. avgusta lani. Pahor na malo več kot pol strani v francoskem jeziku v bistvu vse pove o važnosti tistega besednjaka in o pomenu nove izdaje, o tem, kako je prišlo do sestave besednjaka in da se je v Piemontu rojeni pater naučil tako dobro slovenščine od enega od sinov grofa Turn-Taxisa (Torre e Tasso) in od slovenskih kmetov v devinski okolici, med katerimi je opravljal svojo duhovniško službo.

V članku omenja tudi zaslugo nekdanjega grofa Turn-Taxisa Rajmunda VI, ki je dal na svoje stroške natisniti knjigo, kot tudi njegovega direktnega potomca danes, ki se je tudi sam udeležil predstavitve nove izdaje v svojem gradu. Nadalje omenja nabrežinskega župana Albina Škerka in jezikoslovca Lina Legiša ter Bogomila Gerlanca, ki so napisali uvodne članke v novo izdajo, ki jo je izdala Mladinska knjiga. »Ta izdaja, predstavljena z okusom in eleganco, potrjuje slovensko jezikovno identiteto teh krajev; istočasno pa bo delo lahko nudilo italijanskim in slovenskim raziskovavcem možnost važnih raziskav«, zaključuje Pahor.

NOVA ŠTEVILKA REVIJE »LOG«

Izšla je nova, 5. (zimsko) številka »revije za mednarodno literaturo« Log, katere izdajatelji in uredniki so Lev Detela, Peter Kersche in Wolfgang Mayer König. Revija izhaja v Celovcu in na Dunaju četrtletno. V tej številki prinaša med drugim pesem Daneta Zajca »Kralj mrtvih« v nemškem prevodu. O številki bomo več poročali v eni prihodnjih številki.

čuje Boris Pahor, ki je s to informacijo v važni mednarodni reviji, ki izhaja v več jezikih in uživa ugled, napravil dobro uslugo slovenski kulturi, tujo javnost pa opozoril tudi na odlomek slovenske zgodovine.

—o—

LEV DETELA V REVIJI »INTEGRAL«

Zanimiva in aktualna dunajska revija »Integral«, o kateri smo v našem listu že poročali, je objavila v zadnji številki tudi več člankov o Jugoslaviji v sedanjem trenutku (Titova bolezen in mednarodni položaj). Enega je napisal Lev Detela.

Branko Babič:

»Ljudje in boji na Kozari«

V založništvu Tržaškega tiska je izšla pred kratkim knjiga Branka Babiča »Ljudje in boji na Kozari«, ki jo je napisal Branko Babič. To so njegovi spomini na vojne dogodke in partizanske boje ter vse tisto, kar je bilo v zvezi z njimi in z okupacijo povezano v tistem delu Bosne in dela sosednih dežel, ki je znan pod imenom Bosanska krajina in je že prej prišel v zgodovino kot Vojna krajina. Tam so se bili med drugo svetovno vojno hudi gverilski boji proti raznim okupatorskim vojskam, pri tem pa so se dogajale tudi strašne in množične človeške tragedije, saj se je na desetisoče ljudi, med njimi v glavnem ženske, otroci in starci ter seveda veliko ranjencev in vsakovrstnih drugih bolnikov, v smrtnem strahu pomikalo pod zaščito partizanskih čet sem in tja, od skrivališča do skrivališča po gozdovih in gorah. Večkrat se je pri tem pripetilo, da so padli v sovražno zasedo ali postali žrtve množičnih pokolov in drugih oblik rododomora. Pretres-

SAHAROV - ČASTNI DOKTORAT

Znanstvena fakulteta rimske univerze je z ogromno večino glasov podelila častni doktorat ruskemu znanstveniku in vodilnemu bojevniku za človekove pravice Andreju Saharovu. Sklep mora zdaj potrditi še prosvetno ministrstvo. V utemeljitvi je rečeno, da je znanstveno delovanje Andreja Saharova na najrazličnejših področjih fizike izredno razvejano in zrelo. Poleg tega pa želi častni doktorat na slovesen način povzdigniti tudi vrednote človekovega dostojanstva in svobode, ki so neolčljive od znanstvenih in kulturnih dimenzij človekove osebnosti.

Utemeljitev dostavlja, da bi morali znanstveniki utrjevati omenjene vrednote, ter priznava Saharovu zavzetost pri boju za svobodno mišljenje. Ob koncu je izrečena obsodba nad omejevanjem svobode, ki ga mora prestatati ruski znanstvenik.

ljivo je npr. brati poglavje »Genocid nad otroki«. Kaj tako strašnega je težko najti v velikanski literaturi o drugi svetovni vojni. S tem se da primerjati le še množično usmrčevanje Judov v nacističnih plinskih celicah.

Tudi drugače gre pri tej Babičevi knjigi za izreden, a strašen dokument o drugi svetovni vojni v Jugoslaviji in o nepopisnem trpljenju, katerega mu je bilo izpostavljeno prebivalstvo v Bosanski krajini. Babič je bil ne le očevidec, ampak tudi udeleženec partizanskih bojev, zlasti na slovitih Kozari, in tudi glede tega je njegovo pričevanje za zgodovinarje pomemben vir iz prve roke.

Bravca pretrese med drugim nasprotstvo med lepo in blago gozdnato in gorsko naravo Bosanske krajine in strašnim vojnim dogajanjem. Ne da bi imel kake posebne pisateljske ambicije, se je Babiču posrečilo, da je podal ta nasprotstva tako živo, da se neizbrisno vtisnejo bravcu v spomin.

Lino Legiša Zlikani Slovenec

II.

Več srečaš takih, ki zamenjujejo stari, okoreli bodo z bojo — v pesmi, leposlovni in znanstveni prozi. Sklepaš: naraven razvoj. Saj je vendar okoliš, kjer je bodo govorjen med ljudstvom, zelo zelo omejen, pravi otok. Če poslušajš koga, ki ga ima od doma, se ne moreš znebiti vtisa narečnosti. So tudi taki, ki si prizadevajo, da bi ga govorili, kakor so se ga naučili. Več jih je, ki govorijo prosto samo bojo, pa čeprav se njih beseda ne loči od tiste, ki bi jo zapisali. In koga med njimi pri vsem tem štejejo za vrhunski zgled lepe govorjene slovenščine. Ni čuda, če zadeneš nanj med dijaškimi šolskimi spisi. Pred desetletji bi bilo to najbrž nemogoče. Torej — gre neustavljivo naprej.

Kaj še! Ze vidim trume kemičnih svinčnikov, ki so se vzdignili, da rdeče podčrtajo ali prečrtajo tako nemarnost, ki ne spoštuje posvečenega izročila, vlačijo jezik v prah vsakdanjosti, niža njegovo raven, za katero smo se vendar od

nekdaj toliko trudili, saj je to temeljno naše prizadevanje.

Kar naprej dokazujemo, da nismo preprosto kmečko ljudstvo z revnim ali celo sposojenim besediščem in neizbrano, neugledno izreko, da nismo majhni, da smo najbolj slovanski. Zato imamo tudi etimološko pisavo, ki nas postavlja za dediče slavne preteklosti, večja našo družino in menda tudi blagolasnost. Poskusi danes napisati pondeljek, kar je bilo v redu vsa stoletja — do našega. Glavo bi stavil, da ga ne bojo pustili pri miru ne v šoli ne v tisku. Predzadnji pravopis si je celo privoščil, da ga je prepovedal in dovolil samo pohrvateno ponedeljek. Naša oblika naj bi, ugovarjajo, podpirala jezikovno ureditev — čeprav se ta prej ni nikoli zatresla, kakor se ne pri Čehih, ki brez spotike prenašajo podoben svoj zapis. Pri nas bi ti prej pustili nepopravljen »Budim« (za Budov) kipec, »Krlježino« (namesto Krlježev) zgovernost, »srž« problema, ker se glasi mikavnejše kakor slo-

vensko jedro ali kaj podobnega. (Pravzaprav pomeni to kar slovensko narečno svrž — stržen.) V ponedeljek bi se gotovo vtaknili — kar po vrsti: šolnik, lektorji, če bi tem ušlo, pa stavci, saj bi to šteli za narodno dolžnost.

In podobno bi se vsaj zadnji čas zgodilo s snoči. Tistim, ki učijo in določajo pravilnost jezika od osnovne šole pa tja do univerze in še kje, velja navadno taka oblika za obrušeno narečno, mogoče v ljudski pesmi, ne pa v knjižni slovenščini, marsikdo pa bo še pripomnil, da besede ne tako ne drugače ne govori. To pravzaprav tukaj ni pomembno in zadeve nič ne spremeni, ker se besedi v vsakodnevnem sporočanju ne moremo ogniti. Le redki so, ki jih šola, tisk, radio in televizija še niso prizadeli, in ti priznajo, da z mirno vestjo rabijo domačo obliko ali da jim je vsaj toliko vredna kakor ona pohrvatena. Upaš, da dobiš oporo v novi veliki slovnici, saj kaže večkrat simpatično razumevanje za domače, pa te razočara. Dolga stoletja, ko se še niso toliko trudili za malomeščansko pogospodenje jezika, za zabrisavanje njegovih preprostih korenin in se ne tako tresli, da bi se jim zaradi živosti razsul, so Slovenci brez pomisleka pisali snoči, ker druge svoje oblike niso imeli. V Murkovih obeh slovarjih, torej v

Iz Goriške

PREDAVANJA S TEOLOŠKO TEMATIKO

V mali dvorani Katoliškega doma so v teku vsako sredo predavanja, na katerih nastopajo znani teologi in profesorji iz Ljubljane. Glavna tema predavanj ali malega teološkega tečaja je »Živeti za smrt?« Do sedaj so bili tečaj trije večeri, na katerih so predavali prof. Vanja Kržan, dr. Stefan Steiner in dr. Lojze Šuštar, v marcu pa bodo še tri predavanja, in sicer: 5. marca bo predaval prof. Mirko Mahnič na temo »Zakaj sem kristjan?«, 12. marca dr. Janez Janžekovič (Kje iskati trpljenju smisel?), zadnje predavanje pa bo imel dr. Franc Rode o temi »Teologija telesnosti«. Tečaj je organizirala župnija sv. Ivana v Gorici, začetek predavanj ob 20. uri.

—o—

Na povabilo Zveze slovenske katoliške prosvete bo v nedeljo 2. marca ob 16.30 gostovalo v Katoliškem domu v Gorici prosvetno društvo iz Globasnice na Koroškem z dramo

KASTELKA

Drama je povzeta po povesti Vladimirja Levstika »Gadjje gnezdo«. - Toplo vabljeni!

—o—

Dokončna ureditev...

■ nadaljevanje s 1. strani

Posreden odgovor na tako odklonilno gledanje pa je dejstvo, da so se prav danes v Haagu obnovila pogajanja za palestinsko avtonomijo. Egipt predsednika Sadata zavrača obtožbe, da je prepustil Palestine svoji usodi.

CIPER IN NESOGLASJA

Ciprski predsednik Kiprianou se mudi na obisku v Franciji, zatem pa bo obiskal še London in Rim. S francoskimi in ostalimi državnimi voditelji bo govoril o glavnih mednarodnih problemih, posebej pa še o novih pogajanjih za ureditev nesoglasij med grško in turško skupnostjo na Cipru.

Prešernovem času, je zato samo snoči, snočnji, snočišnji. Še konec stoletja je pri Pleteršniku to domača in večinska oblika? Z njo razlaga po hrvaški ali srbski prikrojeno sinoči. Tako zapravljamo svoje, z nami skladno in se odtujujemo sebi. Pridobili smo en afektiran samoglasnik in z njim preciozno blaglasje in menda večjo slovenskost, ne da bi zastran tega v očeh drugih kaj zrasli.

Danes tolikokrat pokažejo na prelomnost Vođuškovega nastopa proti takšnemu pomehkuženju slovensščine, vendar je bil za večino tisti trud zastoj. Če pogledaš v njegove pesmi, še sam ni bil dosleden in je podobno kot toliko drugih zvesto pisal neobrušene oblike, ki naj bi prispevale k izbranosti, medtem ko se je drugače potegoval za nepolepšano, trdo, rezko resničnost. Vidi se, kako silno se je zalezal v nas duh popravljanja naravne, pa toliko časa zaradi podrejenega socialnega položaja zaničevane slovensščine. Danes je že med preprostimi ljudmi nemalo takih, ki jo govorijo lepo, res izobraženo in zraven neprisiljeno, in to bi nam lahko dajalo več trdnosti. Pri njenem zapisu pa se še zmerom ne moremo znebiti strahu, da ne bi bila videti prenzika, nevzgojena, nešolana, neimelna. Ta strah, to sramovanje naravnosti, pa

Dva nova zvezka literarne revije »Log«

V zadnjih mesecih prejšnjega leta sta v Celovcu in na Dunaju izšla dva nova zvezka revije za mednarodno literaturo »LOG«, ki jo urejajo Lev Detela, Peter Kersche in Wolfgang Mayer König. V tretjem zvezku letnika 1979 je precej prostora odmerjeno predstavivam nekaterih zanimivih pesniških imen iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Romunije, Irske in Argentine. Vsi ti pesniški prispevki so prve objave na nemškem jezikovnem prostoru — in v izbranem nemškem prevodu. V tej mali antologiji žive in sodobne pesniške misli je zastopan tudi slovenski rojak Edvard Kocbek z izvorno pesmijo, ki jo je v nemščino primerno prevedel Peter Kersche. V istem zvezku je objavljenih tudi nekaj primerov modernega proznega in lirčnega pisanja avstrijskih avtorjev, medtem ko je Lev Detela objavil v širši javnosti zapaženi esej o nekaterih negativnih tendencah v klasični in sodobni nemški literaturi, ki je rada izključevala iz svojih »uradnih« vrst tiste pesnike in pisatelje, ki so se upirali »akademsko-klasičnim« tendencam in šli svojo nekonformistično, zdaj samotarsko in zdaj spet fantastično in protimeščansko pot.

Četrti zvezek revije »LOG« objavlja mnogo primerov novih pesniških izraznih načinov tako iz Avstrije kot iz širšega duhovnega območja. Med drugim je natisnjena v nemščini napisana pesem mladega koroškega Slovenca Janka Ferka, ki piše dvojezično, slovensko in nemško. Peter Kersche je prevedel pesem bosanskega že umrlega pesnika Maka Dizdara v sodobnem slogu, medtem ko je Ina Jun Broda predstavila na Kosovu v Jugoslaviji živečega albanskega pesnika Alija Podrimjo. Wolfgang Mayer König je prispeval esej o agresiji, ki korenini v jeziku, oziroma človeški govorici, Lev Detela pa groteskno radijsko igro »Ubitje nekega (mojega?) očeta.«

Ob koncu je v vsakem zvezku revije »LOG« objavljeno nadaljevanje pregleda nemških literarnih revij kot seznam v abecednem redu. Zelo obsežen je tudi seznam novih izišlih knjig, med katerimi so omenjene tudi nekatere redke in težko dosegljive izdaje. Kulturni urednik dunajskega dnevnika »DIE PRESSE« izrecno poudarja v svojem februarjem pregledu revijalnega tiska,

naj je tudi urejena, gotovo nista zdrava. Bolj ko se šemimo z izbranim in sposojenim bolj izgublamo občutek, da bi se lahko merili s sosedji, ki se zdi, da jih nič ne veže in lahko sproščeno dajejo duška svojemu temperamentu.

Seveda bi pri njih kakšna že prestarela beseda ne mogla zaživeti kot skoraj normalna in mislim, da bi ne sprejeli kar tako, kaj še z odprtimi rokami, veznika, ki je z daljnega obrobja, pravzaprav celo z druge strani. Pri nas se to lahko zgodi celo pri svetem pismu, pri katerem so drugače od nekaj zelo tehtali vsako besedo. Po zadnji priredbi je tam ostal starosvetni, očkovski ako, ki ga poznajo le tam ob Kolpi, kjer se pač ohranja zaradi hrvaške sosesčine na drugi strani reke. Hkrati pa so sprejeli včasim nam čisto neznan *kajti*, ki se zdi v takem okolju še posebej brez slovenskih kosti, pravi gosposki mehkuž. Nekaj drugega je, če je po njem segel v postarinjenih verzih Krleža. Sodi pač v zagorski govor. Tam je lahko naraven, ima svoja odmevna ozadja in z njimi ponekod posebne, večini Slovencev nedomače pomene, tudi različne od tistega, s kakršnim je bil sprejet pri nas. »Pa mi je bil tako lep,« je potožil pisatelj, ko se je poslavljajal od njega. Lep, se pravi nevsakdanji, eksotičen, ne tako navaden, kakor

da revija »LOG« zelo koristi tudi kot biografski in bibliografski pripomoček. Zato ni čudno, da se zanj zanimajo že takorekoč na vseh celinah. Med drugim jo je naročila londonska univerzitetna knjižnica, centralna knjižnica v vzhodnonemškem Leipzigu in knjižnica germanističnega oddelka Svobodne univerze v Zahodnem Berlinu. »LOG« so že tudi predstavili na avstrijski televiziji in v radiu in o njem večkrat spregovorili v številnih časopisih. Lev Detela in Wolfgang Mayer König pa sta decembra lani o reviji spregovorila na posebnem literarnem večeru v dunajski galeriji Ariadne, kjer je bilo med poslušalci navzočih tudi mnogo mladih ljudi.

—o—

Morda...

■ nadaljevanje s 1. strani

sluh za novo stvarnost, njeno poznavanje, nekaj domišljije in zlasti volja po delu.

Ni treba posebej poudarjati, da v tem kontekstu obstajajo stvarni pogoji za gospodarsko — in seveda ne samo gospodarsko — uveljavitev tudi naše slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Morda se ji prav zdaj nudi edinstvena priložnost, da se otrese gospodarske šibkosti in da v tem pogledu prične postopno napredovati. Naloga naših politikov, gospodarstvenikov in sploh vseh naših odgovornih ljudi je, da se resno in odločno zavzamejo za to, da se priložnost ne zamudi.

MADŽARSKI OBRAMBNI MINISTER PRI BREŽNJEVU

Sovjetski predsednik Brežnjev je v torek v Kremlju sprejel madžarskega obrambnega ministra Czinegeja. Kratko obvestilo agencije TASS pripominja, da je bil govor o dvostranskih odnosih in o mednarodnem položaju. Dodana je bila običajna pripomba o popolni skladnosti pri ocenjevanju obravnavanih tem. Zahodni diplomatski krogi v Moskvi menijo, da je obisk madžarskega obrambnega ministra nekoliko nenavaden zaradi dejstva, da uradno ni bil napovedan.

je domači zakaj, saj ali ker — ta v nekaterih primerih z različno besedno stavo za podredje. Modnost ga dela privlačnega, zapeljuje še pisatelje s čutom za pristnost, in prav zanimivo je, kako kdaj preplavja koga, ki je sicer zrasel ob naši najbolj splošno rabljeni besedi, da se mu mešata ta in prevzeta. Vendar si ga ne morem misliti v zares dobri pesmi. Preobčutljiva je za resnično naše, jemlje pač tako gradivo, ki ima preteklost, polno ozadje, sproža nazorne predstavne odmeve, daje glasovni obliki mikavno življenje. Še *toda* ji je brezbarven, zato ga v nji komaj kdaj dobiš, jasno ne v verzih, ki bi stali neomajno. Pa je ta vendar od nekdaj iz naših krajev, bil pa šele v prejšnjem stoletju odkrit in dolgo silno redek. Večkrat se podobne vezniške ali prislovne besede uveljavijo, ker zamenjajo premalo določene prejšnje. To za *toda* ne drži, še manj za *kajti*. Nekateri ugovarjajo, češ da je naš zakaj slovesen. Najbrž sodijo po Cankarjevem Hlapcu Jerneju, kjer je vse besedišče podobno ubrano, ali po evangeljskih osmero blagih, kjer so prejšnje besede spoštovali tudi novi prireditelji. Če bi vzeli *kajti*, bi bil prav tako v slovesnem okolju, zvel pa bi najbrž pusto šolsko.

(dalje sledi)

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župancič OOOOOOOOO 86 OOOO

Edevart: »Poskusiti moraš, kako bi se odtrgal.«

»Da, tebi je lahko govoriti! Da ni bila taka, me že davno ne bi bilo tukaj. Čemu bi bil tukaj? Romeo mi je sicer v plači trohnic primaknil, pa to me ne bi držalo! Piši me v uho!«

Tovariša sta resno preudarjala in presresala to zadevo, Avgust se je nazadnje ustavil pri neki misli: »Popihala jo bova. Seveda na prvo ladjo proti jugu, v osmih dneh pride. Kaj bi se še tu valjala.«

»Proti jugu, praviš? Kam pa hočeva?«

»Proti jugu. To je bolje, nego proti severu. Kaj imava opraviti gori v zalivu? Peljala se bova tako daleč proti jugu, dokler nama ne zmanjka denarja, potem izstopiva. Jaz vzamem s seboj harmoniko.«

Edevart je veslal na Doppen, bil je lačen, ko je došel tja, in je začel takoj iskati česa za pod zobe. Kruha ni bilo, pač pa precej prepečenca in prekajenega mesa, a nič masla. Dobro.

Bilo je samotno in pusto, postelje lepo postlane, povsod pospravljeno in osnaženo. Ali v vsej hiši ni bilo nikogar razen njega. Stene so molčale. Da je imel žganja, bi ga bil pil.

Zunaj okoli hiš je bilo vse zeleno, travnike bi bilo treba pokositi, žito je lepo raslo in krompir je Karel oplél in okopal. Loviza Magreta je res imela srce, da se je od vsega tega ločila!

Potikal se je po svoji kmetiji do poznega večera, naposled pa je legel v svojo posteljo v seniku. Čedalje bolj se je temnilo, slap je šumel vse do njega. Bilo mu je, kakor da je on edina duša na vsem svetu — o, velik, močan dečko se je sam sebi zasmilil in je tiho zajokal.

Zjutraj je našel prstan v miznici. Zadržal se je, da je prstan z biserom, katerega je dobila od Andersa Vaadeja, da ni bil drugi prstan, ki ga je morebiti sama kupila, tega je ni vprašal. Bog ve, Loviza Magreta je bila tako čudno prijazna, nemara mu je hotela narediti s tem dvojno veselje, da mu je pustila tukaj baš dar Andersa Vaadelja. Tudi ta misel ga je ganila, in tiho je zajokal.

Iskal je kosé, a ni našel nobene. Nikjer v nobenem poslopju ni visela kosa. Ne, Haakon Doppen nemara ni nikdar prijel kose v roke — in uboga žena je najbrž morala prositi soseda, naj ji pokosi travnike. Tako je bilo.

Veslal je h Karlu, da bi si izposodil koso in oslo. Dobil je oboje. Karel je rekel, da bi bil rad poslal svoje fante, naj bi na Doppenu pokosili, pa da ni vedel, bi li bilo prav. Za krompir pa da so skrbeli.

»Da, tvoji fantje dobe zato krompir,« je rekel Edevart.

Pogovor je nanesel na to in ono, na letino, ki je obetala srednje, o vseh novih Amerikancih, katerih odhod je Karla tako jezil. Tale Anders Vaade ni hotel nikoli nič delati, je rekel Karel, ni tak kakor njegov oče, si je pridobil vse, kar ima, z delom svojih rok. Ander bi samo hodil lepo oblečen in bil gospod. Najhujše je pa le, da je

potegnil še celo trumo drugih za seboj, med njimi jih je nekaj mladih, pridnih ljudi, tudi eden moj svak je med njimi. Pa ta Lorensen iz štacune, odkar se je vrnil, ni delal drugega, kot zabavljaj na Norveško. Zakaj pa ni tam ostal? Ampak marsikateremu je zmešal glavo, to pa to, pa naj le poskusijo, želim jim vse dobro, pa ni gotovo, da bodo tako srečni. Bolje živeti, je neprestano gonil Lorensen. Kako bolje? sem ga izpraševal jaz. Pa je moral s tem na dan, da meni slajše jedi. Ali si že slišal kaj takega! Tukaj doma ne dobivajo dovolj rozin in slaščic, pa se ti odpravljajo iz dežele! To so navadni uskoki, kar gredo naj!

Edevart, ki bi se bil sam izselil, če bi bil imel s čim, je mogel samo kedaj in kedaj pomikati. Rekel je: »Zdajle sem se spomnil, da mi je treba tudi grabelj. Pri meni doma ni sploh ničesar.«

Zdaj ga je Karel nekaj vprašal: »No, tak si se nakanil Doppen prodati, kakor sem slišal?«

»Kaj? O tem nič ne vem,« je odgovoril Edevart začuden. »Kdo pravi to?«

- Ben, Jakec, kej boš šou na Olimpjado?
- Prouzaprou se nisem še odloču. Znaš, eni pravejo de ja, eni pej de ne. In prou ne znam kadu jema prou. Pravejo, de če se gre na Olimpjado, de se dela za mir, ma jest se spounem, de leta 36 so tudi vsi šli na Olimpjado, ma je vselih tri leta pole začela vojska. In tudi tista konfarenca u Minheni, kamer so se zbrali vsi ta višji jn so razdjali Češko, ni neč pomagala. Tisti Čemberlen se je forte hvalu, de je rešu mir, ma je hmali začela vojska. Se vide, de tudi vesoki diplomati ne zastopejo dosti od politike.
- E, be mogli bol kontrolirat, kadu se vtika v politiko. Videš, jest mislem, de tle jemajo Rusi prou, ke denejo u špetau od ta matasteh vse tiste ke se silejo u politiko jn se pej ne zastopejo neč.
- Ma meni se zdi, de denejo u špetau samo tiste, ke so pruti ...
- Ja, jn kej misleš, de so pametni tisti, ke se denejo pruti vladi? Če si pruti vladi, ne prideš nikoli nikamer; te odri-

»No, potlej so pa to prazne govorice. Romeo je rekel, da bi ga zate prodal, in ali ga ne bi jaz kupil za svoje fante.«

Edevartu je nekaj čudnega prebegnilo obraz, zaslutil je nekaj nečednega, Romeo bo pač prej ali slej Doppen zaradi njegovega dolga prodal! »Tako natanko še nisem o tem premišljal,« je rekel, »ali zdaj sem se spomnil, da sem to o neki priliki Romeo omenil. Dober spomin ima ta dečko!«

Karel: »Meni je ponudil. Pa brez slapa.«

Tako, brez slapa — seveda, to je pravično.«

Edevart je odveslal še bolj potlačen. Dobil je opomin. Sicer pa, kaj naj bi počel z Doppenom zdaj, ko je zopet sam? V božjem imenu si ga vzemi Romeo za dolgove v trgovini!

Toliko da je prišel domov, je začel kosit. Duša mu je bila raztrgana in delal je na vse kriplje, izgubil je ravnovesje, pot je lil z njega, kosa je dobro rezala v rosni travi, in položene redi so oznanjale, kako divje se je gnal. Če bi bilo le še eno uro svetlo, bi še danes pokosil prvi travnik, jutri bi seno razmešal, okrog poldan obrnil in do večera pograbil in zmetal v kopice. Ni bil smešen novinec v kmetovanju, kakor je mislil mali Joakim, ne, on je že dobro vedel, kako to gre. (Dalje)

vajo u kot jn nikoli ne dobiš anga fejest pozicjona. Kej je tu pametno? Takšne ledi je treba zdravet.

- Ma morbet jemaš res prou. Vidi, denmo reč, kašno je tle, ke so odprauli špetale za ta naumne jn spestili vse norce na svobodo. Taku de zdej nanka ta pametni ne zastopemo več neč.
- Videš. Jest rečem, de be mogli bol ahtat. Posebno na tiste ke se denejo u politiko. Jest rečem, de be mogu bet an tašen zakon, de be vsak, ke misle delat politiko, mogu pokazat, de je res pr čisti. Kej jest znam: be mog jet h kašnemu psihjatri, de ga pregleda jn de mi da spričevalo, de je pameten. Sej še za uazet auto moreš jemet vse sorte dokumentou; moreš bet zdrou, moreš jemet dobre oči, jn slišat jn reflekse jn še se moreš zastopet na motor. Samo za se dent u politiko pej ni treba neč znat. Vidi, postaumo reč, če be vsak mogu pokazat spričevalo od psihjatra, pole an Hitler ne be biu nikoli pršu na komando. Sej so po smrti koštetirali, de je biu udarjen, de je biu skizofreničen al jemu komplekse al taku nekej.
- Sej tudi tisti Amin z Ugande, al pej uni cesar Bokasa, ke je jemu ledi skranjane u hladilniki. In de nanka ne govorrino od tistga Komeinija. In tudi Carterji manka ...
- Videš, Jakec, jest rečem, de be mogu bet prou zakon. Sej more jemet dokumente prfina mulc ke gre u šulo: de je krščen, de je rojen, de je biu cepljen, de nima uši. In tisti ke be tou začent politiko pej ...
- E Mihec, ma tašnega zakona pej ne bo. Ke če be mogu vsak dokazat, de ni udarjen, pole be mogu marsikateri me njat meštir. Politiki pej vselih ne bojo taku naumni, de be sami sebi odzagali vejo.
- Ja, tisto jemaš pej prou.